

การพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตามประเมินผลงานวิชาการ ของสถานศึกษาโดยใช้บันไดพัฒนา 5 ขั้น (AKACMEA) Develop a Model for Supervision Monitoring and Evaluation of Academic in School Using Five Steps (AKACMEA)

แสงเดือน คงนาวัง¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนารูปแบบการนิเทศติดตามประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยใช้ บันไดพัฒนา 5 ขั้น (AKACMEA) 2. เพื่อศึกษาผลการนำรูปแบบการนิเทศติดตามประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยใช้ บันไดพัฒนา 5 ขั้น ไปใช้ในการพัฒนาครูผู้สอนระดับคุณภาพการศึกษา 3. ศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการพัฒนาที่มีต่อรูปแบบการนิเทศติดตามประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษา

การดำเนินการใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา โดยดำเนินการ 2 ระยะ คือ **ระยะที่ 1** เป็นการศึกษารูปแบบการนิเทศติดตามประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยใช้ บันไดพัฒนา 5 ขั้น กับกลุ่มนำร่องซึ่งประกอบด้วยผู้รับผิดชอบงานวิชาการในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ รองผู้อำนวยการโรงเรียน (ด้านวิชาการ) หรือ ครูที่รับผิดชอบงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 32 คนและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 59 คน ในปีการศึกษา 2553 **ระยะที่ 2** เป็นการศึกษารูปแบบการพัฒนารูปแบบฯไปใช้กับ กลุ่มขยายผล ซึ่งประกอบด้วยผู้รับผิดชอบงานวิชาการในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน (ด้านวิชาการ) หรือครูที่รับผิดชอบงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 32 คนและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 76 คน ในปีการศึกษา 2554 ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบ และ คู่มือรูปแบบการนิเทศติดตามประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยใช้ บันไดพัฒนา 5 ขั้น แบบประเมินตนเองการประเมินตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่เอื้อต่อการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลวิชาการในสถานศึกษา แบบประเมินความรู้ความเข้าใจในสาระการนิเทศติดตามประเมินผลฯ แบบประเมินผลการนิเทศติดตามประเมินผลฯ และแบบสอบถามความพึงพอใจผู้เข้ารับการพัฒนาฯ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์สถิติที่ใช้ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการนิเทศติดตามประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยใช้ บันไดพัฒนา 5 ขั้น ประกอบด้วย 5 ขั้นบันไดคือ ขั้นที่ 1 สร้างความตระหนักในหน้าที่ (A: Awareness) ขั้นที่ 2 รู้หลักและลงมือทำ ประเมินผล (ME: Monitoring and Evaluation) ขั้นที่ 3 ชื่นชมผลงาน (A: Award) รูปแบบนิเทศติดตามประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยใช้ บันได (KA: Knowledge and Action) ขั้นที่ 3 การสรรค์สร้างผลงาน (C: Create Innovation) ขั้นที่ 4

¹ บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

ติดตามและพัฒนา 5 ขั้น มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.82 และผลของการพัฒนาพบว่า 1. ผลการนำไปใช้กับกลุ่มนักร้องมีผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่เอื้อต่อการนิเทศ ติดตามประเมินผลวิชาการในสถานศึกษาของผู้เข้ารับการพัฒนา (กลุ่มนักร้อง) มีค่าเฉลี่ย 3.13 คุณภาพระดับดี ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสาระการนิเทศติดตามประเมินผลด้านวิชาการในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ย 3.21 คุณภาพระดับดี ผลการดำเนินการการนิเทศ กำกับติดตามประเมินผลด้านวิชาการ ในสถานศึกษาของผู้เข้ารับพัฒนา กลุ่มนักร้อง ค่าเฉลี่ย 3.23 คุณภาพระดับดี และการติดตามผลการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มนักร้อง พบว่ามีค่าเฉลี่ย 3.40 คุณภาพระดับดี และความคิดเห็น ของกลุ่มนักร้องที่มีต่อรูปแบบการนิเทศติดตามประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยใช้ บันไดพัฒนา 5 ขั้น มีค่าเฉลี่ย 3.31 คุณภาพระดับดีและ 2. ผลการนำไปใช้กับกลุ่มขยายผล พบว่า ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่เอื้อต่อการนิเทศ ติดตามประเมินผลวิชาการในสถานศึกษาของผู้เข้ารับการพัฒนา (กลุ่มขยายผล) มีค่าเฉลี่ย 3.51 คุณภาพระดับดีมาก ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระการนิเทศติดตามประเมินผลด้านวิชาการในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ย 3.47 คุณภาพระดับดี ผลการดำเนินการการนิเทศ กำกับติดตามประเมินผลด้านวิชาการในสถานศึกษาของผู้เข้ารับพัฒนา กลุ่มขยายผล ค่าเฉลี่ย 3.47 คุณภาพระดับดี การติดตามผลการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มขยายผล พบว่ามีค่าเฉลี่ย 3.55 คุณภาพระดับดีมาก และความคิดเห็น ของกลุ่มขยายผลที่มีต่อรูปแบบการนิเทศ ติดตามประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยใช้ บันไดพัฒนา 5 ขั้น มีค่าเฉลี่ย 3.56 คุณภาพระดับดีมาก

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) Develop a model for supervision monitoring and evaluation of academic in school using five steps (AKACMEA) ; 2) study the application of knowledge and experience enhanced by five steps (AKACMEA) into their teaching and; 3) study the opinion of director and academic teachers in the project regarding the model .

The research was conducted in two cycles . The first cycle was conducted with a pilot group of 32 directors or academic-teachers and 59 teachers . The second cycle from the expand group consisted of 32 directors or academic-teachers and 76 teachers . . Both groups were studied in 2013 and 2014 academic years consecutively. The research tools were: the model and manuals, teachers' evaluating forms; experts' opinion on the model and manual . The research findings were as follows : -

1. The model for supervision monitoring and evaluation of academic in school using five steps for grade 6 teachers consisted of five steps: 1) Awareness; 2) Knowledge and Action; 3) Creating Innovation; 4) Monitoring and Evaluation; and 5) Award . This model had index of concurrence (IOC) 0.82.

2. The post means of self evaluation for Teacher Professional Autonomy of teachers both cycles were 3.13 and 3.51 respectively.

3. The post means of their knowledge and understanding about content academic monitoring and supervision in school of both cycles were 3.21 and 3.47 respectively.

4. Means of monitoring teaching competency development teaching practice of both cycles were 3.40 and 3.55 respectively.

5. Means of directors /academic teachers' and teachers' opinion on the model and manual implemented in the first and second cycle were 3.31 and 3.56 respectively

1. บทนำ

ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ความเป็นมาว่า ทำหน้าที่ในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย นิเทศ ติดตามและประเมินผลการบริหารและการดำเนินการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจน การวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัย เกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่าง มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

จากบทบาทหน้าที่ดังกล่าว กอปรกับสภาพ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 มีผล การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนระดับ ประเทศ กรม และเขตพื้นที่การศึกษา ใน 8 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ ตลอดจนการติดตามประเมินผล ตามนโยบาย และกิจกรรมสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียน มีผลยังไม่น่าพอใจ (สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษานนทบุรี เขต 1, 2552) ผู้วิจัยในฐานะที่ รับผิดชอบงานวิชาการ จึงได้จัดทำโครงการการพัฒนารูป แบบการนิเทศติดตามและประเมินผลด้านวิชาการใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยใช้บันไดพัฒนา 5 ขั้น เพื่อพัฒนาผู้บริหาร/ รองผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบด้านวิชาการ ในโรงเรียน ให้มีความรู้ ความสามารถในการนิเทศ งานวิชาการในโรงเรียนสู่คุณภาพการเรียนการสอน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศติดตามและ ประเมินผลด้านวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยใช้บันไดพัฒนา 5 ขั้น (AKACMEA)

2. เพื่อศึกษาผลการนำรูปแบบการนิเทศติดตาม และประเมินผลด้านวิชาการในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยใช้บันได พัฒนา 5 ขั้น ไปใช้ในการพัฒนาครูเพื่อยกระดับผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

3. ขอบเขตในการวิจัย

1. ขอบเขตสาระในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลงานวิชาการในสถานศึกษา การวางแผนงานโครงการนิเทศติดตามประเมินผลงาน วิชาการ เทคนิคการนิเทศ การนิเทศภายในโรงเรียนที่การ พัฒนาสมรรถภาพการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียน รู้ในหลักสูตรฯ กับประชากรและกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยกลุ่มนั้รเองซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานวิชาการในสถาน ศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการ

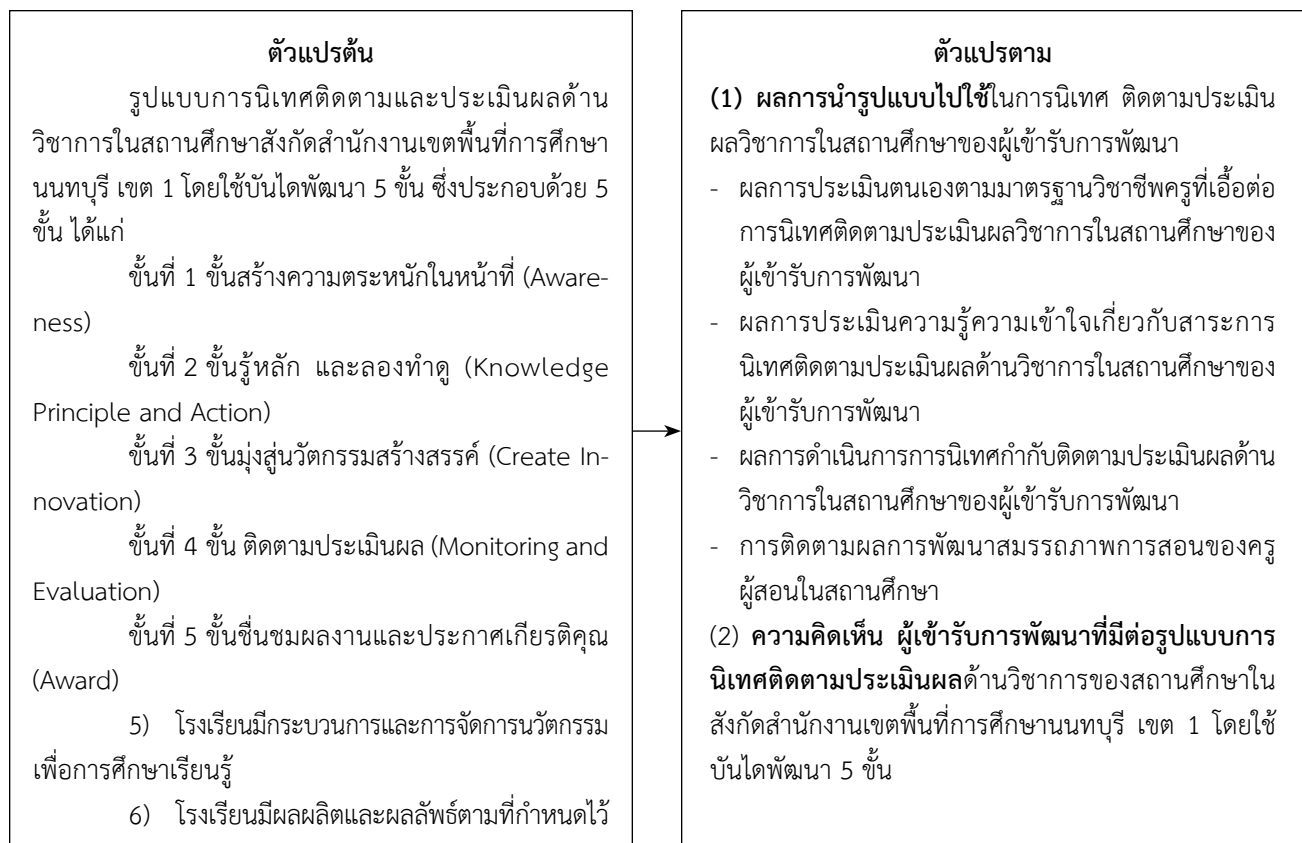
โรงเรียน (ด้านวิชาการ) หรือครูที่รับผิดชอบงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 จำนวน 32 คนและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 59 คน ในปีการศึกษา 2553 และ กลุ่มขยายผล ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานวิชาการในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน (ด้านวิชาการ) หรือ ครูที่รับผิดชอบงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 จำนวน 32 คน และ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 76 คน ในปีการศึกษา 2554

2. ระยะเวลาในการดำเนินการใช้เวลาตั้งแต่ ปีการศึกษา 2553 และปีการศึกษา 2554

3. ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วยตัวแปรต้น ได้แก่รูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ด้าน วิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยใช้บันไดพัฒนา 5 ขั้น (AKACMEA)

และตัวแปรตามได้แก่ ผลการนำรูปแบบไปใช้ในการนิเทศ ติดตามประเมินผลวิชาการในสถานศึกษาของผู้เข้ารับการ พัฒนาเกี่ยวกับผลการประเมินตนเองตามมาตรฐาน วิชาชีพครูที่เอื้อต่อการนิเทศติดตามประเมินผลวิชาการ ในสถานศึกษาของผู้เข้ารับการ พัฒนา ผลการประเมิน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระการนิเทศติดตามประเมิน ผลด้านวิชาการในสถานศึกษาของผู้เข้ารับการ พัฒนา ผลการดำเนินการการนิเทศกำกับติดตามประเมินผลด้าน วิชาการในสถานศึกษาของผู้เข้ารับการ พัฒนา การติดตาม ผลการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูผู้สอนในสถาน ศึกษาและความคิดเห็น ผู้เข้ารับการ พัฒนาที่มีต่อรูปแบบ การนิเทศติดตามประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยใช้บันไดพัฒนา 5 ขั้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

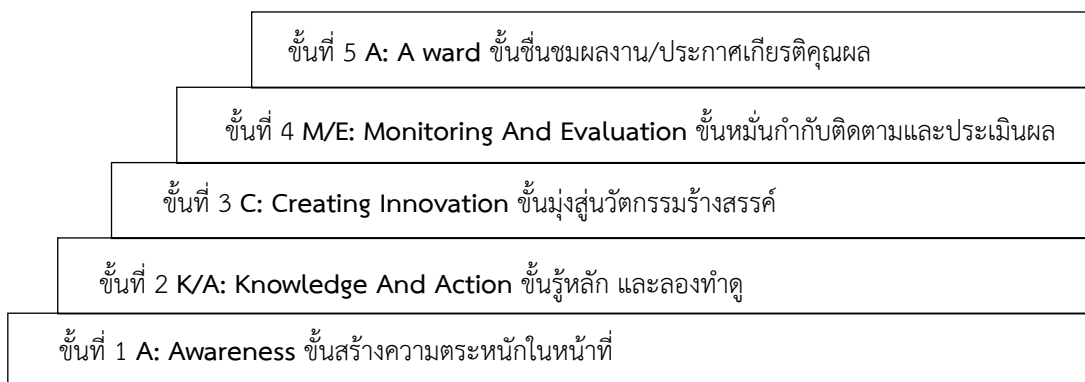

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการมีดังนี้

1. การสร้างรูปแบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยใช้บันไดพัฒนา 5 ขั้น ได้ดำเนินการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษารูปแบบ

การนิเทศติดตามและประเมินผลด้านวิชาการในสถานศึกษา/ปัญหา ความต้องการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดเป็น **รูปแบบการนิเทศ** ติดตาม ประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยใช้รูปแบบกระบวนการบันไดพัฒนา 5 ขั้น ดังนี้

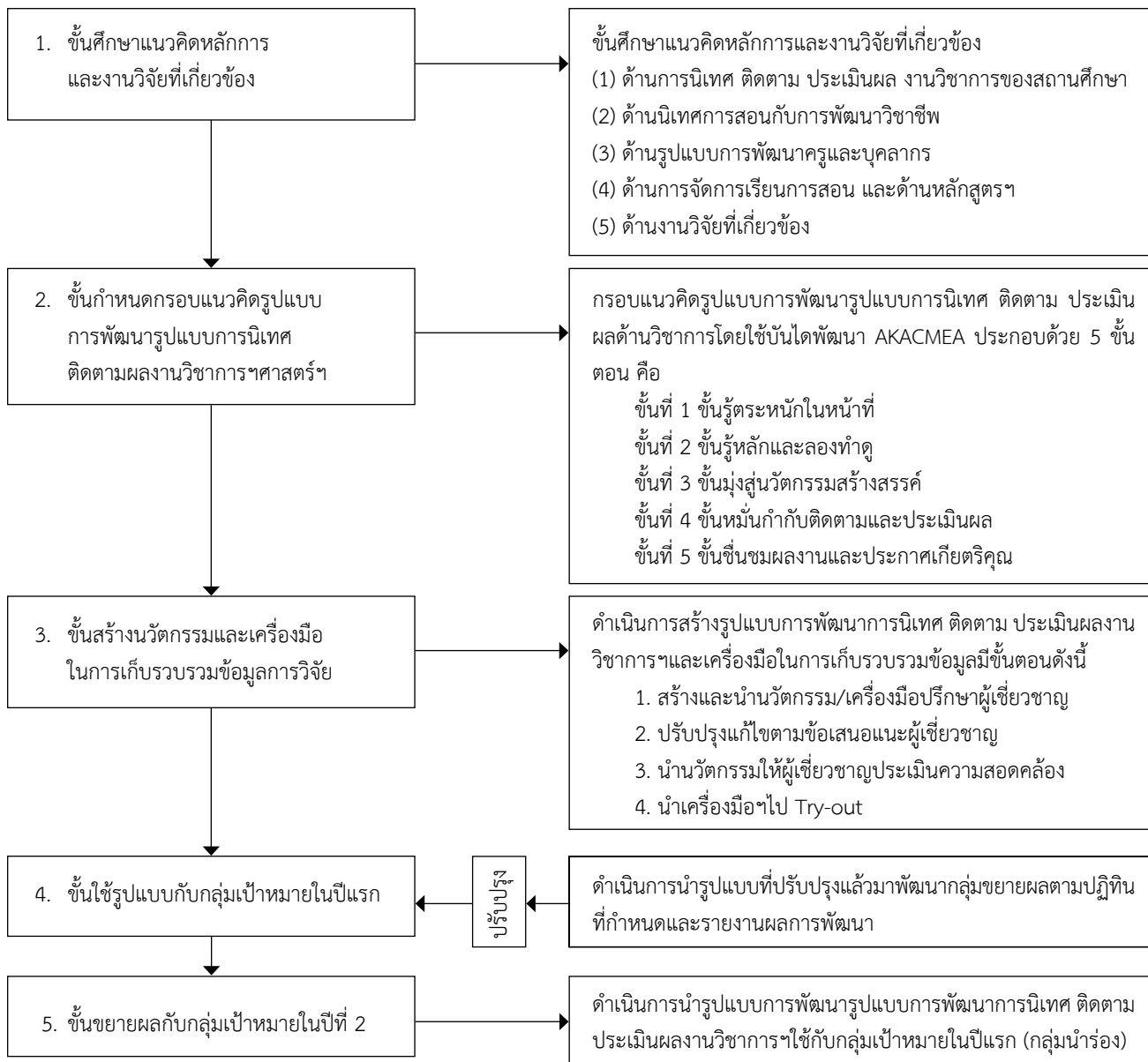
2. จัดทำคู่มือการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยใช้รูปแบบกระบวนการบันไดพัฒนา 5 ขั้น และหาประสิทธิภาพโดยใช้เทคนิค IOC โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องค่าเท่ากับ 0.82

3. นำคู่มือการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยใช้รูปแบบกระบวนการบันไดพัฒนา 5 ขั้น ไปใช้กับกลุ่มนำร่องและกลุ่มขยายผล

4. รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และสรุปผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

5. รายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

6. นำข้อมูลที่ได้ไปใช้ปรับปรุงและบริหารงานการนิเทศ และการวางแผนพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา แสดงขั้นตอนการดำเนินพัฒนาตามรูปแบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยใช้รูปแบบกระบวนการบันไดพัฒนา 5 ขั้น มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังภาพ

7. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลงานวิชาการในสถานศึกษา โดยใช้บันไดพัฒนา 5 ขั้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

7.1 ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาของผู้เข้ารับ การพัฒนา(กลุ่มนำร่อง)

7.1.1 ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐาน วิชาชีพที่เื้อื่อต่อการนิเทศ ติดตามประเมินผลงานวิชาการ ในสถานศึกษา ของผู้เข้ารับการพัฒนา (กลุ่มนำร่อง) ปีการศึกษา 2553 ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐาน วิชาชีพที่เื้อื่อต่อการนิเทศ ติดตามประเมินผลงานวิชาการ ในสถานศึกษา ของผู้เข้ารับการพัฒนา ปีการศึกษา 2553

(กลุ่มนำร่อง) โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.13 อยู่ในระดับดี และด้านที่ปฏิบัติได้สูงสุดคือด้านความร่วมมือกับผู้อื่นมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 อยู่ในระดับดี ส่วนด้านที่ต่ำสุดคือ ด้านการดำเนินการนิเทศงานวิชาการโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 อยู่ในระดับดีและหากพิจารณาตามรายการจะพบ ว่ารายการที่ปฏิบัติได้สูงสุดคือปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู และผู้เรียนโดยมีค่าเฉลี่ย 3.55 อยู่ในระดับดีมาก และรายการที่ต่ำสุดคือรายการใช้กระบวนการวิจัยพัฒนา การนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 อยู่ในระดับพอใช้ นอกจากนี้ ยังพบว่ารายการที่ได้ ระดับดีมาก 2 รายการ ระดับดี 13 รายการและระดับ

พอใช้ 1 รายการส่วนระดับดีมากที่สุด และระดับปรับปรุง ไม่มี

7.1.2 ผลการประเมินด้านความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวกับสาระการนิเทศ ติดตามประเมินผลงานวิชาการของผู้เข้ารับการพัฒนา (กลุ่มนักร้อง) ปีการศึกษา 2553 กลุ่มนักร้อง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.21 อยู่ในระดับดี และพบว่าด้านที่มีความรู้ เข้าใจได้สูงสุดคือด้านสื่อและการวัดประเมินผล โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 อยู่ในระดับดีมาก ส่วนด้านที่ต่ำสุด คืองานวิชาการด้านวิธีสอน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 อยู่ในระดับดี และหากพิจารณาตามรายการจะพบว่ารายการที่มีความรู้ เข้าใจสูงสุดคือการรายงานผลพัฒนานักเรียนโดยมีค่าเฉลี่ย 3.85 อยู่ในระดับดีมากและรายการที่ต่ำสุดคือการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการวิจัย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.26 อยู่ในระดับพอใช้ นอกจากนี้ยังพบว่ารายการที่มีความรู้ เข้าใจระดับดีมากมี 7 รายการและระดับดี 18 รายการและระดับพอใช้มี 2 รายการส่วนระดับดีมากที่สุด และปรับปรุงไม่มี

7.1.3 ความคิดเห็นต่อรูปแบบการนิเทศ ติดตามประเมินผลงานวิชาการในสถานศึกษา โดยใช้บันไดพัฒนา 5 ขั้น ผู้เข้ารับพัฒนางานวิชาการกลุ่มนักร้อง พบว่าความคิดเห็นต่อรูปแบบการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษา โดยใช้บันไดพัฒนา 5 ขั้น ของกลุ่มนักร้อง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.31 อยู่ในระดับดีขั้นที่ปฏิบัติได้สูงสุดคือขั้นที่ 4 การกำกับติดตามและประเมินผล การจัดกิจกรรมโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 อยู่ในระดับดีมาก ส่วนขั้นที่ต่ำสุดคือขั้นที่ 3 มุ่งสู่วัตถุกรรมสร้างสรรค์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 อยู่ในระดับดี ส่วน ระดับดีมากที่สุด พอใช้ และปรับปรุงไม่มี

7.1.4 การดำเนินการนิเทศ กำกับติดตามประเมินผลงานวิชาการของสถานศึกษา ของผู้เข้ารับการพัฒนา กลุ่มนักร้อง พบว่าการติดตามผล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.23 ระดับดี และรายการที่ได้สูงสุดคือ มีการนิเทศ โดยการประชุมปฏิบัติการโดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 ระดับดีมาก ส่วนรายการที่ปฏิบัติได้ต่ำสุดคือรายการนิเทศโดยการ

โค้ชซึ่ง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.24 ระดับพอใช้ จากจำนวน 26 ข้อ มีระดับดีมาก จำนวน 5 ข้อ ระดับดี จำนวน 18 ข้อ ส่วนระดับพอใช้ มีจำนวน 3 ข้อ ส่วนระดับดีมากที่สุด และปรับปรุงไม่มี

7.1.5 การติดตามผลการพัฒนาสมรรถภาพ การสอนของครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มนักร้อง พฤติกรรมการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูในสถานศึกษา กลุ่มนักร้อง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.40 ระดับดี และในด้าน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รายการที่ได้สูงสุดคือ แผนจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน เช่น ตัวชี้วัดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาสาระ กิจกรรม การเรียนการสอนการวัดประเมินผล และสื่อการเรียน การสอนโดยมีค่าเฉลี่ย 4.02 ระดับดีมาก ส่วนด้านพฤติกรรมการสอนรายการที่ปฏิบัติได้สูงสุดคือรายการที่ 28 จัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องคุณธรรม/จริยธรรมโดยมีค่าเฉลี่ย 4.07 ระดับดีมาก ในจากจำนวน 31 ข้อ มีรายการอยู่ในระดับดีมากจำนวน 15 ข้อ ระดับดีมีจำนวน 26 ข้อ ส่วนระดับดีมากที่สุด ระดับพอใช้ และปรับปรุงไม่มี

7.2 ตอนที่ 2 การนำรูปแบบการนิเทศติดตาม และประเมินผลงานวิชาการโดยใช้บันไดพัฒนา 5 ขั้น (AKACMEA) ใช้กับกลุ่มขยายผล

7.2.1 ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพที่เอื้อต่อการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษา ของผู้เข้ารับการพัฒนา (กลุ่มขยายผล) ปีการศึกษา 2554 พบว่า ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพที่เอื้อต่อการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษา ของผู้เข้ารับการพัฒนา ปีการศึกษา 2554 (กลุ่มขยายผล) โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.51 อยู่ในระดับดีมาก และด้านที่ปฏิบัติได้สูงสุดคือด้านความร่วมมือกับผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 อยู่ในระดับดีมาก ส่วนด้านที่ต่ำสุดคือ ด้านการดำเนินการนิเทศงานวิชาการโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 อยู่ในระดับดีและหากพิจารณาตามรายการจะพบว่ารายการที่ปฏิบัติได้สูงสุดคือปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู และผู้เรียน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.58 อยู่ในระดับดีมาก และรายการที่ต่ำสุดคือรายการใช้กระบวนการวิจัยพัฒนาการนิเทศงานวิชาการ

ในสถานศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 อยู่ในระดับดี นอกจากนี้ ยังพบว่ารายการที่ได้ระดับดีมาก 11 รายการ ระดับดี 5 รายการและระดับพอใช้ ระดับดีมากที่สุด และระดับปรับปรุงไม่มี

7.2.2 ผลการประเมินด้านความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวกับสาระการนิเทศงานวิชาการของผู้เข้ารับการพัฒน (กลุ่มขยายผล) พบว่า จากการประเมินผลการประเมินด้านความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวกับสาระการนิเทศงานวิชาการของผู้เข้ารับการพัฒน (ผู้รับผิดชอบโครงการ) กลุ่มขยายผล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.47 อยู่ในระดับดี และพบว่าด้านที่มีความรู้ เข้าใจได้สูงสุดคือด้านวิชาการสื่อ และการวัดประเมินผล โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 อยู่ในระดับดีมาก ส่วนด้านที่ต่ำสุด คืองานวิชาการด้านวิธีสอนโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 อยู่ในระดับดี และหากพิจารณาตามรายการจะพบว่ารายการที่มีความรู้ความเข้าใจสูงสุดคือกิจกรรมประกวดแข่งขันด้านวิชาการโดยมีค่าเฉลี่ย 3.96 อยู่ในระดับดีมากและรายการที่ต่ำสุด คือ การสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการวิจัย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 อยู่ในระดับดี นอกจากนี้ยังพบว่ารายการที่มีความรู้ เข้าใจระดับดีมากมี 18 รายการและระดับดี 8 รายการและ ระดับพอใช้ มี 1 รายการส่วนระดับดีมากที่สุด และปรับปรุงไม่มี ความคิดเห็นต่อรูปแบบการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษา โดยใช้บันไดพัฒนา 5 ขั้น ผู้รับผิดชอบงานวิชาการกลุ่มขยายผล

7.2.3 ผลการแสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษา โดยใช้บันไดพัฒนา 5 ขั้น ของกลุ่มนำร่องโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.56 อยู่ในระดับดีมาก ชั้นที่ปฏิบัติได้สูงสุดคือชั้นที่ 1 การสร้างความตระหนัก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 อยู่ในระดับดีมาก ส่วนชั้นที่ต่ำสุดคือชั้นที่ 3 มุ่งสู่วัตถุประสงค์ โดยมีความเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 อยู่ในระดับดี ส่วน ระดับดีมากที่สุด พอใช้ และปรับปรุงไม่มี

7.2.4 การดำเนินการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลงานวิชาการของสถานศึกษา (กลุ่มขยายผล) พบว่าการติดตามผลฯ ของกลุ่มขยายผลโดยภาพรวมมีค่า

เฉลี่ย 3.47 ระดับดี และรายการที่ได้สูงสุดคือ มีการนิเทศ โดยการประชุมปฏิบัติการโดยมีค่าเฉลี่ย 4.10 ระดับดีมาก ส่วนรายการที่ปฏิบัติได้ต่ำสุดคือรายการนิเทศโดยการโค้ชซึ่ง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.69 ระดับดี จากจำนวน 26 ข้อ มีระดับดีมาก จำนวน 10 ข้อ ระดับดี จำนวน 16 ข้อ ส่วนระดับพอใช้ ส่วนระดับดีมากที่สุด และปรับปรุงไม่มี

7.2.5 การติดตามผลการพัฒนาสมรรถภาพ การสอนของครูผู้สอนในสถานศึกษา (กลุ่มขยายผล) พบว่าการติดตามผลพฤติกรรมการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูในสถานศึกษา กลุ่มขยายผล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.55 ระดับดีมาก และในด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รายการที่ได้สูงสุด คือ แผนจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน เช่น ตัวชี้วัดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอนการวัด ประเมินผล และสื่อการเรียนการสอนโดยมีค่าเฉลี่ย 4.15 ระดับดีมาก ส่วนด้านพฤติกรรมการสอนรายการที่ปฏิบัติได้สูงสุดคือรายการที่ 28 จัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องคุณธรรม/จริยธรรมโดยมีค่าเฉลี่ย 4.17 ระดับดีมาก จากจำนวน 31 ข้อ มีรายการอยู่ในระดับดีมากจำนวน 18 ข้อ ระดับดีมีจำนวน 13 ข้อส่วนระดับดีมากที่สุด ระดับพอใช้ และปรับปรุงไม่มี

6. สรุปผลการวิจัย

ผลการดำเนินการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษาสรุปผลได้ดังนี้

1. ได้รูปแบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยใช้บันไดพัฒนา 5 ชั้น
2. ผลจากการนำรูปแบบไปใช้ในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษา มีผลดำเนินการดังนี้

2.1 การประเมินตนเองหลังพัฒนาผู้รับผิดชอบงานวิชาการสามารถปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพที่เอื้อต่อการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษา ทั้งด้านการเตรียมการ การดำเนินการนิเทศการเรียนการสอน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ของกลุ่มนำร่องและกลุ่ม

ขยายผล พบว่ามีระดับการปฏิบัติในระดับดีและดีมาก ตามลำดับซึ่งแสดงถึงการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลของการติดตามของคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ได้ดูสภาพจริงในส่วนที่เกี่ยวข้อง

2.2 ผลการประเมินด้านความรู้ ความเข้าใจ ที่เกี่ยวกับสาระการนิเทศงานวิชาการของผู้รับผิดชอบงาน วิชาการ พบว่ากลุ่มนักร้อง และกลุ่มขยายผลมีความรู้ ความเข้าใจในด้านหลักสูตร วิธีสอน สื่อ การวัดประเมินผล และด้านการนิเทศในระดับดีเหมือนกัน

2.3 ผลความคิดเห็นต่อรูปแบบการนิเทศฯ โดยใช้บันได 5 ขั้น พบว่ากลุ่มนักร้องและกลุ่มขยายผล มีความคิดเห็นในระดับดีและดีมาก ตามลำดับ

2.4 ผลการดำเนินการกำกับติดตามและ นิเทศงานวิชาการของสถานศึกษา ของผู้รับผิดชอบงาน วิชาการ ของกลุ่มนักร้องและกลุ่มขยายผลพบว่าปฏิบัติได้ ในระดับดีเหมือนตามลำดับ

2.5 ผลการติดตามผลการพัฒนาสมรรถภาพ การสอนของครูผู้สอนที่รับการนิเทศในสถานศึกษา ของ กลุ่มนักร้องและกลุ่มขยายผลพบว่าปฏิบัติได้ในระดับดี และดีมากตามลำดับ

7. อภิปรายผล

จากผลการพัฒนาดังกล่าวข้างต้นที่ทำให้มีผลการ ประเมินอยู่ในระดับดี- ดีมาก อาจเป็นเพราะ รูปแบบการ พัฒนามีการนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เช่น ทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้ ทฤษฎีแรงจูงใจ ทฤษฎีทางสมอง หลักการ แนวคิด ด้านหลักสูตร วิธีสอน เทคนิคการนิเทศ การวัดประเมินผล การบริหารจัดการ มาตรฐานวิชาชีพ และนโยบายที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการออกแบบ กำหนด กรอบแนวคิดในการพัฒนา และจัดทำคู่มือการนิเทศฯ ได้อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง จึงทำให้มีคุณภาพระดับดี - ดีมาก อีกทั้งผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูตระหนัก เห็นความสำคัญที่ต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แสงเดือน คงนาวัง (2553) ที่พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถภาพ

การสอนครูวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้การจัดการ ความรู้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 รู้หน้าที่มีวิสัยทัศน์และเป้าหมาย (Knowledge Vision and Goal) ขั้นที่ 2 รู้หลักและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (Knowledge Principle and Sharing) ขั้นที่ 3 การเข้าถึงคลังความรู้ และสร้างสรรค์ชุมชนนักปฏิบัติ (Knowledge Assets and Create Community of Practices) ขั้นที่ 4 รู้การกำกับติดตามและประเมินผล (Knowledge Monitor) รูปแบบและคู่มือการพัฒนาสมรรถภาพการสอนมีค่าดัชนี ความสอดคล้องเท่ากับ 0.84 ครู กลุ่ม นักร้องและกลุ่ม ขยายผลมีคะแนนเฉลี่ยหลังพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .01 และ มีความคิดเห็นต่อรูปแบบและคู่มือรูปแบบการพัฒนาสมรรถภาพการสอนฯ อยู่ในระดับ ดีมากโดยมีค่าเฉลี่ย 3.90 และ 3.95 ตาม ลำดับ การติดตามผลพฤติกรรมการพัฒนาสมรรถภาพการ สอนของครูพบว่า ปฏิบัติได้ในระดับดีมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 และ 4.04 ตามลำดับ ครูผู้สอนกลุ่มนักร้องและ กลุ่มขยายผลเข้าใจสาระการจัดการเรียนการสอน และ เนื้อหาวิทยาศาสตร์ หลังการพัฒนาในระดับดีมากโดยมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 และ 4.34 ตามลำดับ นอกจากนี้ยัง พบว่านักเรียนกลุ่มนักร้องและกลุ่มขยายผลมีพฤติกรรมการ เรียนรู้วิทยาศาสตร์หลังการพัฒนาอยู่ในระดับ ดีมาก โดยมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และ 3.67 ตามลำดับ และมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์อยู่ใน ระดับดีมากโดยมีค่าเฉลี่ย 3.44 และ 3.52 ตามลำดับ และ มีพฤติกรรมจิตวิทยาาสตร์ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.64 และ 3.70 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ แนวคิด Gemmel (2001) ได้กล่าวไว้ว่ารูปแบบการ พัฒนาครู จะต้องผ่านกระบวนการที่ประกอบด้วยขั้นตอน ต่างๆ ที่มีการถ่ายทอดส่งต่อเป็นระยะอาจประกอบด้วย ขั้นตอนดังนี้ 1)การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการสำรวจ ปัญหา หรือประเมินความต้องการ และวิธีการทั้งวิเคราะห์ กิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ แล้วนำมากำหนดวัตถุประสงค์ ของการจัดกิจกรรม และพฤติกรรมกรเรียนของผู้เข้ารับ การพัฒนา 2) การออกแบบ (Design) เป็นขั้นที่เกี่ยวข้อง

กับการตั้งวัตถุประสงค์ กำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ เลือกและออกแบบสื่อที่ต้องการใช้ 3) การพัฒนา (Developing) เป็นกระบวนการให้รายละเอียดเนื้อหาความรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน แบบวัด สื่อและวัสดุการสอน ซึ่งรวมทั้งการเขียนในรูปแบบพิมพ์เขียว (Blueprint) แสดงกระบวนการต่างๆ และการผลิตวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการเรียนรู้ 4) การนำไปทดลองใช้ (Implementation) ในบริบทของสภาพที่เป็นจริง 5) การประเมินผลหรือการควบคุม (Evaluation or Control) เพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ และนำไปปรับปรุงรูปแบบให้ดีขึ้น อีกทั้งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ กิตติชัย สุธาสีโนบล (2553) เรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนววิถีพุทธ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลนครนายก ประกอบด้วย 5 ชั้นคือ ชั้นสร้างศรัทธา ชั้นปัญญาภูมิธรรม ชั้นพัฒนาปัญญา ชั้นปรับปรุงประยุกต์ใช้และชั้นสรุปประเมินผล

ข้อควรปรับปรุง จากข้อมูลและผลการประเมินพบว่า การนิเทศเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ยังขาดผู้มีความรู้ความเข้าใจด้านการนิเทศการเรียนการสอนในกลุ่มสาระหลักจะต้องมีการวางแผนด้านวิชาการ โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการทำฐานข้อมูลโดยตรง การจัดการเรียนการสอน ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีการพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ ให้กับกิจกรรมการเรียนการสอน (จิตพล ปะนันตา และ อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์, 2556) และครูผู้สอนบางจำนวนยังมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการนิเทศในชั้นเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งสังเกตการณ์สอนครูยังคิดว่าเป็นการจับผิด อีกทั้งทีมนิเทศในโรงเรียนยังใช้วิธีการเดิมๆ โดย ไม่สร้างความเข้าใจ การมีส่วนร่วม และการนิเทศอย่างกัลยาณมิตรต่อกัน

8. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรกำหนดนโยบายและแผน การพัฒนางาน

วิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ให้ชัดเจนและต่อเนื่อง

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานหรือองค์การทางการศึกษาอื่น สามารถนำรูปแบบการนิเทศติดตาม ประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยใช้บันไดพัฒนา 5 ชั้น ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ และการบริหารจัดการองค์การด้านอื่น

3) สถานศึกษาควรนำรูปแบบการนิเทศติดตาม ประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยใช้บันไดพัฒนา 5 ชั้น ไปใช้ในการนิเทศ ติดตามประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษาจริงจังและต่อเนื่อง

4) สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานนทบุรี เขต 1 และบุคลากรในสำนักงาน ควรนำผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลฯ ด้านวิชาการในสถานศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่ในครั้งต่อไป

5) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ควรนำข้อมูลจากการติดตาม ตรวจสอบฯ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาระดับโรงเรียน และชั้นเรียน เพื่อคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นตลอดจน เป็นคนดีมีปัญญา อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

6) สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานนทบุรี เขต 1 และโรงเรียนควรมีการให้ขวัญกำลังใจ ประภาคเกียรติกุณให้กับบุคลากรที่มีความมุ่งมั่นทำงานอย่างเต็มที่

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา

2) ศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูสู่คุณภาพผู้เรียน

3) ศึกษาการนำรูปแบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยใช้บันไดพัฒนา 5 ชั้น ไปใช้ในการพัฒนาครูในรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ

9. เอกสารอ้างอิง

1. กิตติชัย สุชาติโนบล. 2553. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนววิถีพุทธสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลนครนายก. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. สาขาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
2. กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวง หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
3. _____. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
4. _____. 2546. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
5. ชิตพล ปะนันตา และอาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์. 2556. สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย. ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน). หน้า 62-70.
6. แสงเดือน คงนางวัง. 2553. รูปแบบการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูวิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้การจัดการความรู้. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. สาขาหลักสูตรและการสอนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. 2552ก. รายงานการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. (อึดสำเนา).
8. _____. 2552. รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาปีการศึกษา 2552 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. (อึดสำเนา).
9. _____. 2553. รายงานผลการติดตามตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการจัดการศึกษาปีการศึกษา 2552 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. (อึดสำเนา).
10. Gemmel, A. E. 2001. Instructional Systems Design Model Dictionary of Education. (Online). <http://www.ceo.cudenver.edu/~amiegemimell/idmodel.html>, April 12, 2000.